

Sofia Henderup Larsson
Utbildningschef grundskola och grundsärskola
Sofia.HenderupLarsson@Trelleborg.se
0410-73 39 95

Uppdrag avseende om och hur andra yrkeskategorier kan underlätta lärarnas arbetsbörda samt möjligheten till statsbidrag för lärarassistenter - återrapportering

Ärendebeskrivning

Vid sammanträde den 19 december 2019 (BIN 2019-12-19, § 215) beslutade bildningsnämnden

att förvaltningen kontinuerligt ser över sina riktlinjer för dokumentation av elevers lärande så att de följer lagstiftningen,

att ge förvaltningen i uppdrag att undersöka om och hur andra yrkeskategorier kan användas i skolorna för att underlätta lärarnas arbetsbörda med bland annat utredningar kopplade till kränkande behandlingar och/eller frånvaro samt redovisa kostnader kopplat till detta,

att uppmana bildningsförvaltningen att i kommande upphandling av gemensam lärplattform för förskola, grundskola och gymnasium ta hänsyn till de digitala möjligheter som kan utnyttjas i den tekniska lärplattformen för att underlätta avseende personalens arbetsbörda, samt

att förvaltningen återkommer till bildningsnämnden i ärendet senast i juni 2020.

Vid sammanträde den 11 mars 2020 (BIN 2020-03-11 § 36) beslutade bildningsnämnden vidare ge bildningsförvaltningen i uppdrag

att utreda möjligheten till statsbidrag för lärarassistenter, samt

att undersöka vad lärarna ute på skolorna behöver för resurser för att få trygghet och studiero i klasserna.

Uppdraget att utreda möjligheterna till statsbidrag för lärarassistenter, samt vad lärarna behöver för resurser för trygghet och studiero i klassrummet, har hanterats som en del av det uppdrag bildningsförvaltningen hade sedan tidigare, att utreda om och hur andra yrkeskategorier kan underlätta lärarnas arbetsbörda. Återrapportering från bildningsförvaltningen i det aktuella ärendet omfattar således båda uppdragen.

Beredning

Andra yrkeskategorier för att underlätta lärarnas arbetsbörda

Förvaltningen har undersökt hur andra yrkeskategorier, ex. lärarassistenter, elevkoordinators, kuratorer, socialpedagoger och supermentorer kan användas i skolorna för att underlätta lärarnas arbetsbörda.

Det är rektor som leder och fördelar arbetet på skolan, enligt 2 kap. 10 § skollagen (2010:800). Detta innebär att det är rektor som ansvarar för den inre organisationen på sin enhet och fördelar resurserna på enheten. Vilka yrkeskategorier som anställs på skolan för att underlätta lärarnas arbetsbörda ansvarar rektor för.

Intervjuer och diskussioner med skolledare, rektorer och biträdande rektorer i kommunen, visar att rektorerna har olika syn på vilka yrkeskategorier som hade kunnat hjälpa till för att underlätta för läraren i deras arbetsbörda. Några rektorer tror att behöriga lärare som anställs som supermentorer hade varit att föredra medan andra föredrar elevkoordinators eller kuratorer. Ingen av rektorerna bedömer att en lärarassistent hade varit lösningen.

Det som lyfts fram från i stort sett alla skolledare är att det är viktigt med kompetent personal som är duktig i det relationella ledarskapet. Den yrkeskategori som kan komma att anställas ska kunna arbeta med frånvaroutredningar, elever med stor frånvaro, utredningar om kränkande behandling, konflikthantering, studietorg osv. Det viktigaste är att dessa yrkeskategorier inte är schemalagda med undervisning utan kan hjälpa till och stötta där behovet är som störst, i och utanför klassrummet.

Åtgärder och resurser för ökad trygghet och studiero

Samtliga skolledare har blivit tillfrågade om vad de bedömer hade gett effekt på att öka tryggheten och studieron i Trelleborgs skolor. Resultatet redovisas i nedan tabell. Det är viktigt att poängtera att skolledarna inte har sett varandras svar. Om de hade gjort det, så hade kanske svarsfrekvensen på de olika områdena ökat.

Tabell 1. Tabellen visar hur många skolledare som har angett att de bedömer att en viss åtgärd skulle ge effekt på att öka tryggheten och studieron.

Vad hade ökat tryggheten och studieron i klasserna?	
Åtgärd	Antal skolledare
Dubbelbemanning av behörig personal	2
Anpassad fysisk lärmiljö	3
Ökad kompetens hos befintlig personal (relationellt ledarskap, särbegåvning, NPF, ledarskapet i klassrummet)	8
Vuxennärvaro på rasterna	3
Bra struktur på lektioner	9
Inkluderande/tillgänglig lärmiljö och tydliga anpassningar	6

Små flexibla undervisningsgrupper med utbildad personal (olika kompetenser)	3
Ledarskapet i klassrummet	11
Frukost	1
Utökad mentorstid	1
Fler vuxna som har tid till eleverna (lyssna, vara ”kittet”, övergångar, transporter, undervisning)	12

Det finns några områden som har en tydlig sammankoppling, som ledarskapet i klassrummet, bra struktur på lektioner och inkluderande lärmiljöer. Gemensamt sticker dessa områden ut som de absolut viktigaste orsakerna till trygghet och studiero i klassrummet. I samband med att skolledarna lyfter dessa områden som viktiga och tydligt synbara, ex. vid observationer av lektioner, så lyfter de även behovet av kompetensutbildning av lärarna.

Andra områden som kan sammankopplas är dubbelbemanning, vuxennärvaro på rasterna och fler vuxna som har tid för eleverna. Alla dessa områden handlar om en ökad vuxennärvaro i våra skolor. Det som skolledarna lyfter fram är att det behövs kompetent, utbildad personal som kan vara en trygghet för eleverna vid övergångar, transporter, raster, bilda mindre undervisningsgrupper osv.

En satsning på lärarassistenter, i form av elevkoordinatorer eller andra yrkeskategorier, hade kunnat hjälpa till att öka tryggheten och studieron då de hade kunnat arbeta med rastaktiviteter, övergångar, transporter, frånvaroutredningar, elever med stor frånvaro, utredningar avseende kränkande behandling, konflikthantering, studietorg osv.

Statsbidrag för lärarassistenter

Huvudmän kan söka statsbidrag för att anställa lärarassistenter. Bidraget ska användas för att ge lärare ökade möjlighet att fokusera på undervisning. Titeln lärarassistent är inte ett krav för att ta del av bidraget. Personer som inte har titeln lärarassistent, men som arbetar med arbetsuppgifter som avlastar lärarna, ska kunna jämföras med en lärarassistent. Trelleborgs kommun har en bidragsram på 1 922 227 kr. För att få bidraget måste huvudmannen själva finansiera minst halva kostnaden för lärarassistenterna.

När det gäller en ev. satsning på andra yrkeskategorier för att avlasta lärarnas arbetsbörda, gör bildningsförvaltningen bedömningen att det behövs totalt ca 22 personal för ett genomförande i hela grundskoleverksamheten. Beroende på skolans storlek behövs mellan 1-4 personal som kan arbeta med de arbetsuppgifter som rektorerna har identifierat. Beräknat på en genomsnittslön på 33 000 kr/mån blir den totala kostnaden ca 12,5 mnkr/år. Om satsningen delvis finansieras via statsbidraget för lärarassistenter blir den totala kostnaden ca 10,5 mnkr/år.

Som ett alternativ till att genomföra satsningen i hela grundskoleverksamheten, skulle den kunna genomföras i mer begränsad omfattning, ex. i form av ett pilotprojekt där en eller ett par skolor testar att använda andra yrkeskategorier för

att avlasta lärarna. Satsningen skulle i så fall begränsas till storleken på bidragsramen i statsbidraget så att Trelleborgs kommun kan ta del av statsbidraget i sin helhet och samtidigt uppfylla kravet på medfinansiering. En utvärdering skulle sedan kunna ligga till grund för en eventuell större satsning i hela verksamheten.

Bildningsförvaltningen förordar det senare alternativet, dvs. en mer begränsad satsning. I ett läge där bildningsnämnden står inför årliga effektiviseringar under överskådlig tid (en procent per år) är det viktigt att ta till vara möjligheten att söka statsbidrag för att förstärka i verksamheten. Samtidigt är det viktigt i tider av effektivisering att använda tilldelade medel på rätt sätt. I det sammanhanget kan det vara en fördel att testa i mer begränsad omfattning och utvärdera effekterna innan en satsning genomförs i större skala.

En eventuell satsning på andra yrkeskategorier som ska avlasta lärarna får inte ske på bekostnad av en lägre lärartäthet. Det betyder att en satsning, även en mer begränsad sådan, förutsätter att kommunfullmäktige tillskjuter medel för att genomföra den. Det betyder också att satsningen inte får finansieras genom en generell sänkning av bildningsnämndens budgetram, eller att ökade kostnader inte kompenseras alternativt kompenseras i lägre utsträckning vid uppräknings av budgetramen. Detta leder i förlängningen till att skolorna behöver genomföra effektiviseringar som påverkar lärartätheten. Lärarna är den absolut viktigaste resursen för att eleverna ska lyckas i skolan.

Utifrån ovan föreslår bildningsförvaltningen att bildningsnämnden tar med ett äskande om 2 mnkr, i form av en politiskt prioriterad satsning, i det budgetförslag för 2021-2023 som bildningsnämnden ska besluta om i juni 2020. Tillsammans med statsbidraget för lärarassistenter ger det ca 4 mnkr som kan användas för att finansiera en satsning på andra yrkeskategorier som ska avlasta lärarna. Bildningsförvaltningen bedömer att en sådan satsning kan bidra till att öka tryggheten och studien i de skolor som omfattas av satsningen.

Förslag till beslut

Bildningsförvaltningen föreslår bildningsnämnden besluta

- att (1) godkänna återrapportering,
- att (2) uppdra åt bildningsförvaltningen att söka statsbidraget för lärarassistenter,
- att (3) en satsning på andra yrkeskategorier som ska avlasta lärarnas arbetsbörda ska finnas med som ett äskande, i form av en politiskt prioriterad satsning, med 2 mnkr, i det budgetförslag för 2021-2023 som bildningsnämnden ska besluta om i juni 2020,
- att (4) satsningen på andra yrkeskategorier som ska avlasta lärarnas arbetsbörda ska genomföras och finnas med i bildningsnämndens verksamhetsplan för 2021-2023, förutsatt att kommunfullmäktige beslutar avsätta medel för satsningen i Budget 2021-2023,
- att (5) skicka beslutet tillsammans med tjänsteskrivelse i ärendet till kommunstyrelsen för kännedom, samt
- att (6) förklara paragrafen omedelbart justerad.

Skickas till

Kommunstyrelsen

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag BIN 2020-03-11 § 36 - Förslag från KD och M om utredning om vad som krävs ute i klassrummen för att få trygghet och studiero

Protokollsutdrag BIN 2019-12-19 § 215 - Översyn av lokala dokumentationskrav för att minska lärarnas arbetsbörda